

Sølenmassivet. Foto: Øyvind Fredriksson

Sølen landskapsvernområde i Hedmark fylke er vedtatt opprettet

Sølenmassivet og området rundt er nå vernet etter naturmangfoldloven. Området er vernet som landskapsvernområde, og ligger i Rendalen kommune i Hedmark fylke. Landskapsvernområdet tar vare på et stort og relativt urørt naturområde. Området har et særegent landskap med verdifulle naturkvaliteter og store opplevelsesverdier.

Verdifulle landskapsformer

Selve Sølenmassivet med sine topper, dype skar og botner er et karakteristisk landemerke i et omkringliggende relativt flatt område. Landskapet er svært variert med store vekslinger og kontraster over forholdsvis korte avstander. Mistravassdraget, selve Sølenmassivet og landskapsrommet rundt Sølen sjøen utgjør kjernen der landskapskvalitetene danner et av Hedmarks mest særpregede fjellområder. Området har kvartærgeologisk verdifulle landskapsformer og forekomster. Det ligger sentralt i det østnorske sparagmittområdet og berggrunnen består hovedsakelig av kvartsrike sandsteiner som gir opphav til et surt og næringsfattig jordsmonn. Det finnes store mengder morenemateriale og grunnlendt blokkmark. Innenfor landskapsvernområdet er det også velutviklede kvartærgeologiske former som spylerenner, rogenmorener, seter, dødisgroper og parallelle skuringsstriper.

Jakt-, fangst og fiske

Sølenområdet har blitt brukt til jakt, fangst og fiske helt siden isen trakk seg tilbake. Området har mange verdifulle kulturminner og kulturmiljøer, spesielt knyttet til fangstvirksomhet i form av omfattende system av fangstanlegg for villrein og elg. Den næringsfattige berggrunnen bidrar til at store arealer i skog og fjell er dekket av et lyst teppe med lav og det har gjort området attraktivt som vinterbeite for rein. Våre forfedre lærte seg reinens trekkmonster og utviklet avanserte fangstanlegg i stor skala for å utnytte denne viktige utmarksressursen.

Fakta

Areal: 456,4 km²

Hvor: Rendalen kommune i Hedmark

Formål: Ta vare på et natur- og kulturlandskap med økologisk og kulturell verdi, med opplevelsesverdi og som er identitetsskapende. Videre er formålet med vernet å ta vare på:

- Sølenmassivet som et karakteristisk landskapselement
- geologiske forekomster og landskapsformer
- biologisk mangfold
- kulturminner

Allmennheten skal gis anledning til natur- og landskapsopplevelse gjennom utøvelse av naturvennlig og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

Aktuelle lenker

www.dirnat.no

www.rendalen.kommune.no

www.fylkesmannen.no/hedmark

www.naturopsyn.no

Fiske i den store Sølensjøen og i de mange mindre fjellvannene og vassdragene har vært en viktig matressurs. Fiskevollen som ligger i nordenden av Sølensjøen rett utenfor landskapsvernområdet utviklet seg etter hvert til å bli Norges største innlandsfiskevær og er et viktig og unikt kulturmiljø. I Sølensjøen drives det også i dag næringsfiske. Årlig tas det opp omlag 15 tonn sik. De mange sjøer, mindre fiskevann og elvestrekninger er også attraktive for sportsfiske.

Seterlandskap

En del av formålet med vernet er å ta vare på et verdifullt natur- og kulturlandskap i landskapsrommene rundt Sølennmassivet. Seterlandskapet med seterbebyggelse, setervoller og gamle kulturminner er en naturlig del av landskapet, og viser den historiske bruken av området. Det ligger sju setergreider og en enkeltseter innenfor området som er et tradisjonelt beite og seterområde. Den tradisjonelle seterdriften er i dag nedlagt og beiteomfanget er relativt lite.

Seter i Misterdalen. Foto: Hilde Nystuen

Rendalsrenen

Området utgjør beite- og leveområde for reinstammen i Rendalen Østfjell, den såkalte Rendalsrenen. Reinstammen blir forvaltet av Rendal Renselskap som er en grunneiers sammenslutning. Stammen har status som eiendomsdyr og forvaltes etter reindriftslovens bestemmelser. Reinen er unntatt merkeplikt, og beskattes gjennom avskyting.

Lavsanking og skogbruk

Næringsfattig lavfuruskog dekker store deler av verneområdet. Det er lang tradisjon for å sanke lav (måssåsanking) til dyrefôr. Laven brukes i dag til produksjon av kranser og dekorasjoner. Det meste av skogen innenfor landskapsvernområdet har status som vernskog. Dette innebærer at det er tradisjon for klimatilpasset høsting ved selektiv hogst, og at framtidig skogsdrift i all hovedsak vil kunne foregå etter de samme prinsippene. Hovedutfordringen for skogbruket blir å unngå store, varige terrengskader i

forbindelse med den motoriserte avvirkingen og uttransport av virke.

Furuskog dekker store deler landskapsvernområdet.

Foto: Øyvind Fredriksson

Naturopplevelser

Området er relativt lite preget av menneskelige anlegg og aktiviteter. Fritidsbruken av verneområdet er knyttet til tradisjonelle aktiviteter som jakt, fiske, turgåing til fots og på ski, bærturer, båt- og kanoturer og sykling langs seterveier. Store deler av området er lett tilgjengelig sommerstid, og det er flere merkede stier og umerkede gamle ferdselsårer i området. Pilegrimsleden fra Dalarna i Sverige går gjennom Sølensjøen og Misterdalen og ned i Øvre Rendal. Vinterstid kjøres det opp skiløyper i ytterkanten av området. I deler av området er det relativt mange hytter, buer og setrer som både brukes privat og til utleie. Det finnes også noen få buer som er åpne for allmennheten. Mefurua fjellstue har vært sommeråpen og eneste betjente hytte i verneområdet.

Skitur med Sølennmassivet i bakgrunn.

Foto: Hilde Nystuen

Opprettelsen av verneområdet er en oppfølging av St.meld. nr. 62 (1991-92) "Ny landsplan for nasjonalparker og andre større verneområder i Norge", Innst. S. nr. 124 (1992-93) og Inst. S. nr. 123 (1992-93).